

Tom Troonbeekx aan het woord

“Ik ben Tom Troonbeekx, van het Open Veld te Leuven. Ik teel kleinfruit, groenten, aardappelen die via zelfoogst bij de klant terecht komt. Ik begon 10 jaar geleden als CSA (Community Supported Agriculture) -boer. Ik voorzie mijn klanten van verse, lokaal geteelde groenten het hele jaar rond.”

“Ik wil niet de eerste CSA-boer in Vlaanderen zijn, maar vooral niet de laatste.”

Kan je ons iets meer vertellen over de werking van het Open Veld?

Aan het begin van het seizoen betalen de leden hun bijdrage. Zo heeft de boer de middelen om in het bedrijf te investeren en zichzelf een waardig loon te betalen. In ruil hiervoor mogen de leden gedurende een jaar verse groenten van het veld oogsten voor eigen gebruik.

De klanten komen zelf hun boontjes, hun aardbeien, hun tomaten plukken op een moment dat je als boer geen tijd hebt. Zo wordt het werk verdeeld en blijft het systeem in evenwicht. Doordat klanten vooraf betalen, delen ze in het risico op een mislukte oogst. Tegelijkertijd profiteren ze van onverwacht hoge oogsten. Met vlagjes wordt aangegeven welke gewassen geoogst mogen worden. Met de visuele kwaliteitseisen die de lange keten stelt, hoef ik weinig rekening te houden. Wanneer mensen zelf hun groenten kunnen plukken, vinden ze het geen probleem dat er af en toe een kromme wortel tussen hun heerlijk verse wortels zit.

Hoe kwam je in aanraking met Community Supported Agriculture?

Ik heb CSA ontdekt in Nederland tijdens mijn opleiding bij Landwijzer om biologische landbouw te leren. Ik vond het CSA-verhaal geweldig omdat er zowel fair trade als bio in zit. Het is niet logisch dat we als maatschappij boeren in de armoede drijven en dwingen het maximum uit hun gronden te halen.

Via CSA wordt gewerkt aan de toekomst van ons voedselsysteem, waarin wij met zijn allen zorg dragen voor de planetaire factoren, voor de boer en vooral voor onszelf. Een combinatie van duurzame teeltmethoden in combinatie met duurzame vermarkting. Dat is lokale fair trade!

Waar sta je vandaag met het Open Veld?

De ligging aan de rand van Leuven maakt dat er veel interesse is om lid te worden. Er is al jaren een lange wachtlijst om deel te kunnen nemen aan Het Open Veld. Om ervoor te zorgen dat meer mensen bediend werden, is er in 2015 een zusterbedrijf van start gegaan op het veld naast ons: Enterra van boer Brecht. Samen bedienen we nu een dikke 640 leden en we hebben de laatste jaren onze teeltoppervlakte kunnen verdubbelen. Ook hebben we een nauwe samenwerking met 't Lindeveld, een nieuw akkerbouwbedrijfje met aardappelen en verschillende graanrassen van boer Michel. Twee jaar geleden zat ik nog alleen op 2,5 hectaren, nu zitten we met vier mensen op 25 hectaren.

Verder is er een netwerk van CSA-boeren in Vlaanderen. We wisselen kennis uit en bestellen samen landbouwspullen. We zijn met 40 en leren heel veel van elkaar. We proberen op termijn op het beleid te wegen.

Zijn er nog uitdagingen voor de toekomst?

De meeste CSA-bedrijven kampen met onzekerheid over de grond die ze bewerken. Ze vinden geen grond en heel veel bedrijven staan op losse schroeven. Je kapitaal aan humus, verhuis je zomaar niet. Daarom is een organisatie als 'de Landgenoten' die biolandbouwgrond aankoopt zo belangrijk. Op deze manier wordt verzekerd dat de volgende generatie bioboeren niet terug zoveel energie en tijd moeten steken in het verzamelen, omschakelen en beter maken van gronden. Het is een jonge organisatie die moet groeien en aangehaald worden.

Een netwerk van coöperatieve supermarkten die biologische én fair trade producten verkopen, is een volgende stap om het CSA-gedachtengoed dichterbij de burger te krijgen. Je ziet rechtstreeks op het prijskaartje hoeveel van wat je betaalt naar de boer gaat, naar de belastingen, naar transport en naar de winkel. Dit kan verschillend zijn per product.

Wat is je link met biodiversiteit?

Ik plant sowieso een haag aan op mijn veld omdat ik weet dat daar allerlei vogels inzitten die we nodig hebben en een egel kan inzitten die ook nuttig is. Dat vraagt wat onderhoud en in de winter, maar dan moeten er ook stagiairs bezig gehouden worden (lacht). Er is ook iemand die bloemen aanplant langs de percelen. Mijn bijen zijn daardoor ook het jaarrond verzekerd van voedsel en de bijenkasten zorgen op hun beurt voor de bestuiving van de gewassen. Daarnaast worden hier geen bestrijdingsmiddelen gebruikt.

Erosie is een gigantisch probleem, ook voor het ecosysteem. Door dit soort van landbouw verbetert de kwaliteit van de grond alleen maar, hij wordt donkerder, kruimeliger en kan beter om met water. Vroeger dreef de venkel hier door de boomgaard. Dat is nu dag en nacht verschil.

De natuur heeft er ook belang bij dat er bioboeren rondom de natuurresevaten zitten. Zo vinden de beheerders van de omringende reservaten het prima dat wij grond pachten om er vee te laten grazen. Samen kunnen we goede afspraken maken rond beheer.

Wat zou jij veranderen aan het landbouwbeleid als je de kans zou krijgen?

We staan voor de uitdaging om de basisgedachte achter CSA, namelijk ervoor zorgen dat iedereen in de keten gerespecteerd wordt: de boer, de consument, het beleid, ons ecosysteem verder uit te bouwen. Het percentage biolandbouw in Vlaanderen laten toegroeien naar het Europees gemiddelde is hierin een eerste stap.

Meer info:

<http://www.openveld.be/>

<https://delandgenoten.be/content/het-open-veld>

<http://www.everydaystories.be/content/tom-troonbeckx-0>

